

Asia: VN/7050/2023

Luonnos valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027

Lausunnonantajan lausunto

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 1: Jokaiselle nuorelle polku eteenpäin

-

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 2: Monipuolista tietoa ja välineitä nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen

-

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 3: Nuorten hyvinvointia tuetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta vahvistamalla

-

Nuorisotyön ja -toiminnan tukemisen linjaukset

-

Painopisteet nuorisoalan valtakunnallisten osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle

-

Suomen kansalliset tavoitteet nuorisoalan eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle

-

Muita näkemyksiä ohjelmasta

Kokoomusopiskelijat kiittää mahdollisuudesta lausua valtakunnallisesta nuorisotyön ja -politiikan ohjelmasta. Allekirjoitamme monelta osin nuorisoalan kattojärjestö Allianssin lausunnossa esitetyt huomiot. Tahdomme erityisesti kiinnittää huomiota siihen, miten korkeakouluopiskelijoiden näkökulma puuttuu ohjelmasta täysin. Ohjelma on hajanainen, ja esitetyt toimenpiteet ovat pitkälti epäkonkreettisia, tavoitteen muodossa esitettyjä lauseita. Toimenpide-ehdotusten epäselvyydestä

tai monitulkintaisuudesta johtuen niiden toteutumista käytännössä on vaikea seurata. Toivomme ohjelmaan toimenpiteitä, joiden toteuttamista voidaan mitata.

Ohjelman ydinkohderyhmäksi on ilmoitettu 12–25-vuotiaat. Nuorisolain mukaan nuorilla tarkoitetaan kuitenkin alle 29-vuotiaita, ja vaikka ymmärrämme osittain ohjelman ikärajan perusteet, emme pidä sitä täysin tarkoituksenmukaisena. Esimerkiksi nuorisolle tyypilliset työllistymisen ja mielenterveyden haasteet koskettavat myös 25–29-vuotiaita. Käytännössä ohjelmassa ei kuitenkaan huomioida ikähaarukan loppupäätä, eli esimerkiksi korkeakouluopintoja suorittavia nuoria. Kokoomusopiskelijat toivoisi ohjelmassa huomioitavan esimerkiksi opiskelijoiden terveydenhuollon kehittämisen. Pitkät jonotusajat Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön järjestämään perusterveydenhuoltoon vaikuttavat heikentävästi korkeakouluopiskelijoiden hyvinvointiin. Ohjelmassa ei myöskään ole kiinnitetty lainkaan huomiota koronapandemian aikaisten rajoitusten vaikutuksiin, jotka rajasivat erityisesti korkeakouluopiskelijoiden elämänpiiriä ja aiheuttivat merkittäviä haasteita mielenterveydelle ja opintojen etenemiselle.

Yhdymme Allianssin lausunnossaan esittämiin näkemyksiin peruskoulussa ja toisella asteella olevien nuorten tukemisen tarpeesta, jotta heillä olisi paremmat edellytykset itsenäistyä ja päästä kiinni työelämään ja korkeakouluopintoihin. Yleisesti ottaen pidämme ohjelman tavoitteita esimerkiksi nuorten vaikuttamismahdollisuuksien lisäämisestä, turvallisuuden lisäämisestä ja työllistymisen tukemisesta hyvinä. Kiinnitämme kuitenkin huomiota ohjelmassa esitettyihin linjauksiin digilaitteiden käytöstä aiheutuvien haittojen vähentämisestä. Pidämme tätä tärkeänä, mutta ohjelmassa olisi hyvä huomioida myös digilaitteiden tarjoamat mahdollisuudet nuorten tukemiseen ja sosiaalisen elämän turvaamiseen. Kiitämme terapiatakuun mainitsemisesta ja konkreettisen hintarvion esittämisestä. Pidämme nuorten ja opiskelijoiden mielenterveyden kannalta erittäin tärkeänä, että terapiatakuu toteutetaan kuluvalle vaalikaudella laadukkaasti.

Toivomme ohjelmalta merkittävää selkeyttämistä, johdonmukaistamista ja korkeakouluopiskelijoiden parempaa huomioimista. Jatkokäsittelyssä olisi tärkeää kuulla ja osallistaa nuorisalan edustajia.

Kurenniemi Tomas
Kokoomuksen Opiskelijaliitto Tuhatkunta